

Sveučilište u Zagrebu
Edukacijsko – rehabilitacijski
fakultet

Klasa: 602-04/18-43/29

Ur.broj: 251-74/18-01/2

Zagreb, 21.5.2018.

Agencija za znanost i visoko obrazovanje
Donje Svetice 38
10000 Zagreb

REPUBLIKA HRVATSKA
355 - AGENCIJA ZA ZNANOST I VISOKO
OBRAZOVANJE

Primljeno:	24.5.2018. 10:45:25	
Klasifikacijska oznaka	Org. jed.	
602-04/17-04/0007	06-02	
Urudžbeni broj:	Pril.	Vrij.
380-18-0006	0	0

**PREDMET: REAKREDITACIJA SVEUČILIŠNOGA POSLIJEDIPLOMSKOG STUDIJA
PREVENCIJSKA ZNANOST I STUDIJ INVALIDITETA,
EDUKACIJSKO- REHABILITACIJSKOG FAKULTETA
SVEUČILIŠTA U ZAGREBU
- Očitovanje na završno izvješće -**

Poštovani,

Na nedostatke studijskog programa navedene u dostavljenom izvješću Stručnoga povjerenstva u postupku reakreditacije sveučilišnoga poslijediplomskog studija upućujemo sljedeće očitovanje:

1. Ishodi učenja nisu jasno povezani s doprinosom znanju koji će dati doktorski studij

Iz Izvješća stručnog povjerenstva o reakreditaciji dokorskog studija, vidljivo je kako su ishodi učenja povezani s aktivnostima na studiju (4.3.). U području 4.4. Programom dokorskog studija postižu se ishodi učenja i kompetencije u skladu s razinom 8.2. HKO-a stručno povjerenstvo je ocijenilo da su potrebna poboljšanja buduću da iz reakreditacijskog posjeta i Samoanalize nije vidljivo provjeravaju li se ishodi učenja u samoj disertaciji. Povjerenstvo za ocjenu doktorske disertacije daje cjelovitu ocjenu dokorskog rada, čime se, neposredno, provjeravaju i postignuti ishodi učenja na doktorskom studiju.

Primjedbu koja se odnosi na glagole kojima se opisuju ishodi učenja poput „evaluiranja“ ili „elaboriranja“ ne možemo prihvatiti. Naime, u društvenim znanosti evaluacija nekog programa, politike i/ili strategije traži visoku razine znanja i metodološke kompetencije. Vrlo često evaluacija strategija/politika podrazumijevaju inovativnost u metodološkim pristupima. Elaboriranje određenog područja traži razumijevanje područja na meta-razini. Mišljenja samo da tako postavljeni ishodi učenja odgovaraju doktorskoj razini studija.

Stručno povjerenstvo je u Izvješću navelo kako „Ishodi učenja trebaju biti relevantni za svaku godinu studija, a ne samo za kolegije“ što nam nije potpuno jasno te molimo pojašnjenje.

Slažemo se s primjedbom da se neki ishodi učenja pojasne (da nisu apstraktni).

2. Mentori se ne imenuju na početku doktorskog studija

Mentori se ne imenuju na početku doktorskog studija, jer se radi o studiju koji nudi veliki broj novih interdisciplinarno obrađenih tema s kojima se doktorandi nisu prethodno susreli na diplomskim studijima, zbog čega za njih, osim u nekim slučajevima nije moguće vrlo rano tijekom studiranja odabrati mentora za izradu doktorskog rada.

Zbog toga, doktorande do imenovanja mentora prate istraživački mentori. U prijevodu dokumenta Samoanalize na engleski jezik istraživački mentori pojavljuju se pod terminom „study advisor“, koji termin možda umanjuje njihovu aktivnu supervizijsku ulogu. Upravo oni su ti koji prate i potiču doktorande da se uključe u znanstvena istraživanja, sudjeluju na konferencijama i objavljuju radove te potiču vještine kritičkog mišljenja u znanstvenim istraživanjima u vremenu prije formalnog imenovanja mentora.

Većina doktoranda izabire mentora za izradu doktorskog rada kroz drugu godinu studija. Kako se mentor formalno imenuje tek pri prihvaćanju teme i teza doktorskog rada (Vijeće područja Sveučilišta u Zagrebu) sama procedura prihvaćanja teme i teza može biti dugotrajna što također dovodi do toga da se mentori formalno dodjeljuju prilično kasno u studiju. Prije obrane tema i teze, mentori, u prosjeku, rade sa studentima gotovo godinu dana.

3. Nastavno opterećenje nastavnika zaposlenih na VU je preveliko

Problem povećanog broja norma sati (preko 360 sati) kod dijela nastavnika posljedica je relativnog nedostatka nastavnika na preddiplomskom i diplomskom studiju, dok na doktorskome studiju nastavnici nisu preopterećeni što je omogućeno podjednakim omjerom nastavnika s drugih fakulteta i onih koji su zaposleni na ERF-u. Zaposlenici VU izvode 55% norma sati na poslijediplomskom doktorskome studiju Prevenicijska znanost i studij invaliditeta.

Opterećenost nastavnika je uglavnom u skladu s važećom regulativom. Pri analizi obvezne Tablice 1., priložene Izvješću, treba imati na umu sljedeće:

- uputa je bila da se upišu svi norma sati koji se izvode na svim razinama studija, kao i norma sati koji se izvode na drugim VU
- norma sati nastave na prediplomskim i diplomskim studijima variraju iz akademske godine u akademsku godinu s obzirom na izvođenje izbornih kolegija i broj grupa
- opterećenje na doktorskome studiju je periodično (za većinu nastavnika svake 3 ili 4 godine) kao i na specijalističkim studijima (svake 2 ili 3 godine)
- nastava koja se izvodi na drugim VU - izvodi se uglavnom periodično i/ili je angažman nastavnika jednokratno.

Ukoliko se norma sati gledaju u prosjeku za 3 godine (ciklus doktorskog studija) norma nastavnika je znatno manja te je zapravo 10 do 15 nastavnika od onih preko norme navedenih u Tablici 1, u propisanoj normi (do 360 sati).

Opterećenost mentora nije veća od propisane, a omjer broja mentora i doktoranada je, kao što je već ranije navedeno, povoljan (znatno manji od 1:3). Veliki broj potencijalnih mentora na doktorskome studiju omogućava kvalitetno studiranje svih doktoranada koji su trenutno upisani na doktorski studij. Temeljem Pravilnika upisne kvote određuje Voditeljstvo doktorskog studija prema raspoloživosti istraživačkih, nastavničkih i mentorskih kapaciteta procjenjuje kvotu te predlaže Fakultetskom vijeću raspisivanje natječaja. Upisna kvota ovisi o broju zainteresiranih kandidata i raspoloživosti mentora na pojedinim smjerovima studija.

Okvirni broj kandidata u svakoj generaciji određuje se, osim na temelju gore navedenih kriterija, i na osnovi procjene mogućnosti potencijalnih polaznika i nastavnika da uspješno ispune sve obveze temeljem općih akata Fakulteta kojima su jasno definirane obveze mentora (komentora) i doktoranada.

U skladu s navedenim Voditeljstvo doktorskog studija procijenilo je da se svake tri godine može upisati do maksimalno 25 novih polaznika.

4. Skroman je broj radova objavljen u međunarodnim recenziranim časopisima

U Izvješću stručnog povjerenstva o reakreditaciji doktorskog studija, u dijelu Ocjena kvalitete po područjima, područje 1.3. „Nastavnici su visokokvalificirani znanstvenici za predmete koje drže i kojima su posvećeni i time omogućavaju kvalitetan doktorski studij“, ocjenjeno je ocjenom „visoka razine kvalitete“.

5. Mali broj studenata koji studiraju s punim radnim vremenom

Većina polaznika doktorskog studija su samofinancirani doktorandi dok je manji dio polaznika financiran kroz znanstveno-istraživačke projekte. Uglavnom se radi o osobama koje su zaposlene na Fakultetu preko projekata Hrvatske zaklade za znanost Projekt razvoja karijera mladih istraživača – izobrazba novih doktora znanosti. Iz projekta se financira bruto II plaća doktoranada s primarnim ciljem izrade doktorskog rada te usvajanja znanja o temeljnim postavkama znanstvenog rada i istraživanja (www.hrzz.hr).

Istraživanja u edukacijsko-rehabilitacijskim znanostima, za razliku od onih u prirodnim i tehničkim znanostima, ne impliciraju znatnije troškove. Fakultet provodi potrebne mjere u cilju uključivanja što većeg broja doktoranada na projekte ili one koji su u postupku prijave.

U Republici Hrvatskoj ne postoji sustavno zapošljavanje studenata doktorskog studija, a Fakulteti nemaju osigurane koeficijente za zapošljavanje završenih doktoranada. S obzirom na takvu situaciju nepostojanja potpora vezano uz financiranje znanosti ili je ona vrlo mala, Fakultet pokušava pronaći modele potpore doktorandima tako na pr. tijekom trajanja studija Fakultet organizira doktorske radionice čije polazanje omogućava skupljanje ECTS-bodova B i C bodovne skupine koje su za doktorande besplatne.

Imaju tu činjenicu u vidu, Fakultet osigurava institucionalnu podršku za uspješnu prohodnost doktoranada kroz doktorski studij te se za studente u cilju lakšeg izvršavanja obaveza organiziraju predavanja i radionice vanjskih predavača na znanstveno relevantne teme.

Također se u okviru konferencije koju Fakultet organizira svakih pet godina osiguravaju beneficirane kotizacije za doktorande koji aktivno ili pasivno sudjeluju. Studentima se osigurava korištenje baze podataka te instalacija programskog paketa Statistica, SPSS i NVivo kojeg je kupio ERF. Dio doktoranada koristi sredstva različitih projekata i potpora koje vode nastavnici ERF-a za svoja istraživanja. Od pokretanja studija pet doktoranada je direktno koristilo sredstva i sudjelovalo u istraživanjima na projektima koja su ujedno bila i njihova doktorska disertacija.

6. Previše se vremena na početku studija posvećuje obaveznim kolegijima, koji ne uzimaju u obzir postojeću stručnost studenata i njihovo napredovanje kroz studij

Ovaj doktorski studij prvi je takve vrste u našoj zemlji te jedan od rijetkih u europskom kao i svjetskom kontekstu, a nastao je na osnovi procjene da je nužno načiniti iskorak iz dosadašnjeg načina kreiranja doktorskih studija, unutar jednog znanstvenog polja, prema interdisciplinarnosti te smislenom povezivanju više znanstvenih područja, polja ili grana. Objašnjavanje pojedinih, posebno ljudskih fenomena, danas je nemoguće bez suradnje više znanosti ili njihovih grana. Imajući to u vidu ovaj doktorski studija objedinjava i gradi (moguće) nove znanosti unutar edukacijsko-rehabilitacijskih, medicinskih, psiholoških, pedagoških, socijalnih, ekonomskih, političkih i drugih znanosti (poput ponašajnih znanosti, preventivne znanosti i slično). Stoga se ne slažemo da se previše vremena posvećuje obaveznim kolegijima /nastavi u strukturi studija, jer se radi o studiju koji nudi veliki broj novih interdisciplinarnih tema, koje će biti osnova za odabir istraživanja.

Iz tabličnih prikaza razvidno je opterećenje studenata obaveznom nastavom tijekom tri godine studija. Vidljivo je kako se nastavom (i obaveznom i izbornom) ostvaruje samo 21% ukupnih ECTS bodova na studiju (38 od 180 ECTS bodova).

Ustroj studijskog programa - Preventivna znanost			
Godine studija	ECTS	Oblici aktivnosti	Bodovne skupine
Prva godina	21	<i>nastava</i>	A
	14	istraživački seminari, radionice, diskusijske skupine	B
	25	izvannastavne aktivnosti	C i D
Druga godina	14	<i>nastava</i>	A
	12	istraživački seminari, radionice, diskusijske skupine i samostalno vođeno istraživanje	B
	34	izvannastavne aktivnosti	C i D
Treća	3	<i>nastava</i>	A

godina	8	istraživački seminari, radionice diskusijske skupine i samostalno vođeno istraživanje	B
	49	izvannastavne aktivnosti i sudjelovanje u nastavi	C i D

Ustroj studijskog programa -Studij invaliditeta

Godina studija	ECTS	Oblici aktivnosti	Bodovne skupine
Prva godina	20	<i>nastava</i>	A
	12	Istraživački seminari, radionice diskusijske skupine	B
	28	izvannastavne aktivnosti	C i D
Druga godina	13	<i>nastava</i>	A
	20	Istraživački seminari, radionice diskusijske skupine i samostalno vođeno istraživanje	B
	27	izvannastavne aktivnosti	C i D
Treća godina	5	<i>nastava</i>	A
	10	istraživački seminari, radionice diskusijske skupine i samostalno vođeno istraživanje	B
	45	izvannastavne aktivnosti i sudjelovanje u nastavi	C i D

7. Studentima je potrebno dugo vremena za izbor teme doktorskog istraživanja, to ne ostavlja dovoljno vremena za istraživanje određenog područja do doktorske razine

Bodovi propisani iz istraživačke i izvan nastavane djelatnosti (bodovne skupine C i D) raspoređuju se po godinama studija kako je navedeno, a mogu se prikupljati se do prijave doktorskog rada. Najkasnije do upisa u drugu godinu studija studenti s punim radnim vremenom moraju imati prijavljene, javno obranjene i prihvaćene teze doktorske disertacije. Studenti s dijelom radnog vremena najkasnije do upisa u treću godinu studija moraju imati prijavljene, javno obranjene i prihvaćene teze doktorske disertacije.

Doktorski studij ima znanstveno-nastavnu i znanstveno-istraživačku komponentu, a nastava u obliku predavanja ne smije prelaziti 30 posto ukupnog opterećenja predviđenog studijskim programom (Pravilnik, čl. 25. st.3.), Program doktorskog studija osigurava više od tri godine individualnog/samostalnog istraživačkog rada. Od početka studenti počinju sa samostalnim istraživačkim radom uz vođenje studijskog savjetnika-istraživačkog mentora. Iz takvih istraživanja proizlaze seminarski radovi, izlaganja na domaćim/međunarodnim skupovima i članci koji su pretpostavka za prijavu teme. U tim radovima težište je na svladavanju metodologije znanstvenog istraživanja i pisanja znanstvenih radova, s naglaskom na etičke aspekte istraživačkog rada.

8. Povjerenstvo za obranu doktorskog rada

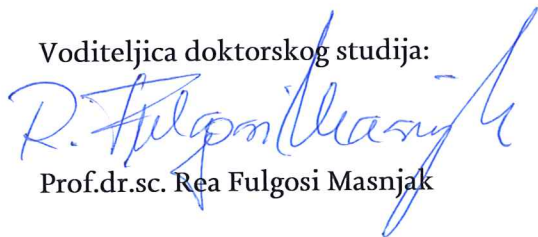
Postupak izrade i obrane teme doktorskog rada jasno je definiran pri čemu ERF u cijelosti poštuje odredbe Pravilnika o doktorskim studijima Sveučilišta u Zagrebu (http://www.unizg.hr/fileadmin/rektorat/O_Sveucilistu/Dokumenti_javnost/Propisi/Pravilnici/pravilnik_doktorski_studiji.pdf).

Prema Pravilniku, koji je usklađen sa sveučilišnim propisima, mentor može biti član povjerenstva za ocjenu teme, ocjenu i obranu doktorskog rada, ali ne može biti predsjednik povjerenstva (č. 41. st. 4.). Praksa na studiju je da (ko)mentori mogu biti članovi povjerenstva za obranu teme i teza (ne i predsjednici povjerenstva) i nisu u Povjerenstvu za ocjenu i obranu doktorskog rada. U Pravilniku o doktorskim studijima, a sukladno sveučilišnim propisima, propisano je da najmanje jedan član povjerenstva za ocjenu rada i obranu rada mora biti osoba koja nije nastavnik na studiju niti je zaposlena na Fakultetu.

Zbog studenata iz drugih područja i sve većeg broja interdisciplinarnih istraživanja omogućeno je da se kao mentori ili komentori uključe i nastavnici u znanstveno-nastavnim zvanjima drugih Fakulteta i Sveučilišta kao i osobe izabrane u znanstvena zvanja ako rade na Institutima, Klinikama ili drugim institucijama koje se bave znanstvenim radom.

Kako niti u jednim propisima, a s njima je usklađen i Pravilnik doktorskog studija, ne postoji odredba da u povjerenstvu koje ocjenjuje doktorski rad treba biti imenovan bar jedan član koji nije zaposlenik Sveučilišta u Zagrebu, na poslijediplomskom doktorskom studiju se imenuju članovi povjerenstva s drugih sastavnica Sveučilišta u Zagrebu kao vanjski članovi, a ponekad su ti vanjski članovi s drugih sveučilišta u Republici Hrvatskoj.

Voditeljica doktorskog studija:

Prof.dr.sc. Rea Fulgosi Masnjak

Dekanica Fakulteta:

Izv.prof.dr.sc. Snježana Sekušak Galešev